

Маріупольський
університет

ПРОГРАМА

співбесіди на 2026 рік

**зі спеціальності С5/054 Соціологія ОПП
«Соціологія» ОС «Бакалавр», зі спеціальності
С5 Соціологія ОПП «Врегулювання конфліктів
та медіація» ОС Магістр (для осіб, які
переводяться або поновлюються)**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ПРОГРАМА

співбесіди зі спеціальності С5/054 Соціологія ОПІ «Соціологія» ОС «Бакалавр»

зі спеціальності С5 Соціологія ОПІ «Врегулювання конфліктів та медіація» ОС Магістр

(для осіб, які переводяться або поновлюються)

Затверджено:

на засіданні Вченої ради МДУ
протокол № 11 від 17.04.2026 р.

Київ, 2026

Програма співбесіди зі спеціальності С5/054 Соціологія ОПП «Соціологія» ОС «Бакалавр», зі спеціальності С5 Соціологія ОПП «Врегулювання конфліктів та медіація» ОС Магістр (для осіб, які переводяться або поновлюються). К. : МДУ, 2026. 11 с.

Укладачі: Іванець Т.М., Зоська Я.В., Зубченко О. С.

Рецензент:

С. С. Щербина, к.соц.н., доцент, в.о. завідувача кафедри соціальної роботи Національного університету «Запорізька політехніка».

Програма розглянута та затверджена на засідання кафедри соціології та філософії:
Протокол № 6 від 10.02.2026 р.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Питання для студентів, що переводяться, поновлюються на 2 курс спеціальності С5 «Соціологія» за освітнім ступенем «Бакалавр».....	5
Питання для студентів, що переводяться або поновлюються на 3 курс спеціальності 054 «Соціологія» за освітнім ступенем «Бакалавр».....	6
Питання для студентів, що переводяться або поновлюються на 4 курс спеціальності 054 «Соціологія» за освітнім ступенем «Бакалавр».....	7
Питання для студентів, що переводяться або поновлюються за освітнім ступенем «Магістр» ОПП «Врегулювання конфліктів та медіація».....	8
Критерії оцінювання	9
Література та джерела.....	11

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Переведення, поновлення здобувачів на 2-4 курси зі спеціальності С5/054 «Соціологія» відбувається за співбесідою із використанням інформаційно-комунікаційних технологій Zoom, Viber, WhatsApp, Telegram, Google Meet тощо.

Під час співбесіди студент повинен відповісти на три теоретичних питання. У програму співбесіди для студентів, що переводяться або поновлюються на курси спеціальності «Соціологія», включено блок питань з циклу фундаментальних та професійних дисциплін.

Програма набуває чинності з моменту затвердження її ректором.

**ПИТАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ, ЩО ПЕРЕВОДЯТЬСЯ, ПОНОВЛЮЮТЬСЯ НА 2 КУРС
СПЕЦІАЛЬНОСТІ С5«СОЦІОЛОГІЯ» ЗА ОСВІТНІМ СТУПЕНЕМ «БАКАЛАВР»**

1. Поняття соціології. Предмет, об'єкт соціології.
2. Соціально-філософські передумови соціології.
3. Становлення соціології як науки.
4. Розвиток соціологічної думки Росії.
5. Розвиток соціології в Україні.
6. Зв'язок соціології з іншими науками про суспільство.
7. Соціологія і філософія.
8. Структура соціологічного знання.
9. Функції соціології і її роль у розвитку суспільства.
10. Методологічні стратегії (парадигми) дослідження.
11. Основні поняття в соціологічних дослідженнях.
12. Етапи та методи дослідження.
13. Соціальна структура суспільства (статуси, ролі, групи, інститути).
14. Характеристика соціальних спільнот.
15. Класифікація соціальних груп. Референтні групи.
16. Групова динаміка.
17. Соціальна організація.
18. Підстави та критерії стратифікації.
19. Економічна та політична стратифікація.
20. Соціальне розшарування в сучасному українському суспільстві.
21. Характеристика соціальних інститутів.
22. Особистість як суб'єкт соціальної взаємодії.
23. Основи соціалізації.
24. Соціалізація протягом життєвого циклу.
25. Компоненти культури (норми, цінності, символи та мова).
26. Культурна еволюція.
27. Єдність і розмаїття культур.
28. Сутність девіації як соціального явища.
29. Соціологічні теорії девіації.
30. Фактори та форми соціальних змін.

**ПИТАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ, ЩО ПЕРЕВОДЯТЬСЯ АБО ПОНОВЛЮЮТЬСЯ НА 3 КУРС
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 054 «СОЦІОЛОГІЯ» ЗА ОСВІТНІМ СТУПЕНЕМ «БАКАЛАВР»**

1. Порівняльна характеристика теоретичного осмислення молодіжних проблем представниками різних наук: біологами, психологами, соціологами, правознавцями.
2. Особливості психоаналітичного розуміння молодіжних конфліктів.
3. Фрейдомарксистські концепції життєдіяльності молоді.
4. Молодь як соціокультурний феномен: методологічні особливості дослідження.
5. Соціально-антропологічні концепції життєдіяльності молоді.
6. Особливості соціологічних концепцій молоді як об'єкту та суб'єкту процесу наслідування та зміни поколінь.
7. Марксистські культурно-історичні концепції молоді.
8. Особливості концепції Карла Манхейма в соціологічному розумінні молоді.
9. Соціологія молоді в системі соціологічного знання.
10. Соціологія молоді: об'єкт, предмет, цілі та завдання.
11. Взаємозв'язок соціології молоді з іншими галузевими соціологіями та науками.
12. Сучасні проблеми молоді та їх типи.
13. Сутність та зміст процесів соціального самовизначення молоді.
14. Сутність та зміст процесів політичного самовизначення молоді.
15. Сутність та зміст процесів професійного самовизначення молоді.
16. Сутність та зміст процесів економічного самовизначення молоді.
17. Напрямки та рівні вивчення молоді (індивідуально-психологічний, соціально-психологічний, соціальний).
18. Розвиток соціології в Україні: особливості та напрями досліджень.
19. Напрями вивчення молоді: психологічний, структурно-функціональний, культурологічний.
20. Молодь як соціально-демографічна спільнота. Визначення поняття "молодь".
21. Сутність молоді як об'єкта та суб'єкта соціальних відносин, та їх соціальний статус як важлива групоутворююча ознака.
22. Сутнісні риси періодів юності та молодості.
23. Вікові межі періоду молодості. Відмінності біологічних (медичних), психологічних та соціальних поглядів на вікові межі періоду молодості.
24. Молодіжна свідомість та її рівні.
25. Характеристика концепцій соціального розвитку молоді.
26. Світова тенденція та перспективи змін молодіжної популяції.
27. Молодіжна популяція в загальній соціально-демографічній ситуації сучасної України.

**ПИТАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ, ЩО ПЕРЕВОДЯТЬСЯ АБО ПОНОВЛЮЮТЬСЯ НА 4 КУРС
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 054 «СОЦІОЛОГІЯ» ЗА ОСВІТНІМ СТУПЕНЕМ «БАКАЛАВР»**

1. Поняття «соціальний факт і «соціальний процес».
2. Що є соціальна сфера?
3. Предмет і мета соціальної статистики.
4. Комплексні завдання соціальної статистики?
5. Складові системи соціальної статистики.
6. Основні завдання соціальної статистики.
7. Об'єкти соціальної статистики та основні класифікації, що використовуються в соціальній статистиці при розробці показників.
8. Роль соціальних показників.
9. На які категорії поділяються дані соціальної статистики?
10. Основні елементи соціальної структури.
11. Статистичні показники, що характеризують чисельність, склад, соціальну структуру суспільства, родин і домашнього господарства.
12. Угрупування населення, які підлягають в соціальній статистиці.
13. Що таке домогосподарство? Його місце і значення у структурі суспільства.
14. Класифікаційні ознаки сімей і домогосподарств, що застосовуються у статистиці.
15. Джерела інформації щодо чисельності та складу населення.
16. Як обчислюється чисельність населення у перспективі?
17. Як обчислюється коефіцієнт природного приросту населення?
18. Що таке загальний коефіцієнт приросту населення?
19. Розрахунок показників соціальної мобільності населення між поколіннями.
20. Показники, що характеризують родину, домогосподарство.
21. Статистичне забезпечення вивчення освіти.
22. Показники стану системи освіти й освітніх послуг.
23. Методика розрахунку показників грамотності населення, середніх років навчання.
24. Абсолютні й відносні показники рівня освіти населення.
25. Показники інтенсивності підвищення освітнього рівня населення.
26. Як визначається середній рівень освіти населення?
27. Як обчислюється структура студентів за формами навчання?
28. Побудова соціально-економічних моделей різних рівнів освіти.
29. Аналіз соціально-економічних моделей та їх оцінювання.
30. Завдання статистики трудових ресурсів, зайнятості й умов праці.

**ПИТАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ, ЩО ПЕРЕВОДЯТЬСЯ АБО ПОНОВЛЮЮТЬСЯ ЗА
ОСВІТНІМ СТУПЕНЕМ «МАГІСТР» ОП «ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ ТА
МЕДІАЦІЯ»**

1. Сутність, причини і типологія конфліктів
2. Умови та механізми виникнення конфлікту.
3. Атрибути та характерні ознаки соціального конфлікту.
4. Структура та основні елементи конфлікту.
5. Теорія «соціальних ролей» у визначенні причин виникнення конфліктів.
6. Конфліктологічна експертиза: картографування конфлікту.
7. Шляхи та прийоми розв'язання конфліктів у міжособистісній та соціальній сферах.
8. Тактики вирішення конфліктних суперечностей.
9. Подолання і профілактика виробничих конфліктів.
10. Вирішення та профілактика конфліктів у сім'ї.
11. Загальна характеристика і типи жертв конфліктів
12. Сутність соціальної прогностики, її понятійний апарат та роль у суспільстві.
13. Співвідношення соціального прогнозування та планування.
14. Прогнозування перспектив розвитку України.
15. Соціальні спільноти як об'єкти моделювання.
16. Поняття і класифікація соціальних процесів.
17. Поняття та основні характеристики соціальної системи
18. Синергетика як наука і метод соціального моделювання.
19. Сутність, переваги та недоліки експертного опитування
20. Українські біженці у Європі та світі
21. Мир: поняття, основні риси та теорії
22. Поняття війни. Типологія війн
23. Миротворчість, підтримання миру та миробудівництво

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання вступного випробування здійснюється за 200-бальною шкалою (від 0 до 200 балів). Мінімальна кількість балів – 0. Максимальна кількість балів – 200. Прохідний бал – 100.

Відповідь студента зараховується в наступних випадках:

- Теоретичні питання розкрито в повному обсязі, відповідь на питання викладено в логічній послідовності, зроблено правильні висновки.
- Теоретичні питання розкрито в повному обсязі, але матеріал викладено в недостатній логічній послідовності або зроблені неправильні висновки.
- Частина питань розкрито не в повному обсязі, зроблені незначні помилки.

За результатами співбесіди відповідь студента не зараховується, якщо більша частина теоретичних питань не була висвітлена або всі питання повністю не розкриті.

«незараховано»	0 – 99	0 – 99	Вступник розрізняє об'єкти вивчення. Вступник відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення. Вступник відтворює лише частину навчального матеріалу; виконує елементарні завдання.
«зараховано»	100 – 139	100-109	Вступник здатний до часткового відтворення основного навчального матеріалу, може повторити за зразком певну операцію, дію.
		110-119	Вступник відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять,
		120-129	Вступник виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, може сформулювати правила, визначення, поняття. Відповідь його (її) правильна, але недостатньо осмислена.
		130-139	Вступник відтворює навчальний матеріал, може сформулювати правила, визначення, поняття. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
	140 – 179	140-149	Вступник правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії.
		150-159	Знання вступника є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами,
		160-169	Вступник достатньо володіє вивченим матеріалом, може робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і містить певні неточності.
		170-179	Вступник добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
	180 – 200	180-189	Вступник має повні, глибокі знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.

		190-194	Вступник має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, вміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
		195-200	Вступник має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Вміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Загальна соціологія : навчально-методичний посібник для самостійного (дистанційного) вивчення дисципліни здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності 054 «Соціологія» / ДБТУ; уклад.: О. В. Борюшкіна, С.Г. Пилипенко. Харків, 2024. 70 с.
URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/47921/1/NMP_Zahal_na%20sotsiolohiya_24.pdf
2. Історія соціології: навчальний посібник / За ред. І.П. Рущенка. Х.: ТОВ «Планета-Прінт», 2017. 442 с.
URL: <https://kpdi.edu.ua/biblioteka/%D0%86/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97%20%D0%A0%D1%83%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%B0%20%D0%86.%D0%9F.pdf>
3. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Соціологія. Загальний курс: Підручник. К.: Каравела, 2004. 456 с.
URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Lukashevych_Mykola/Sotsiolohiia_Zahalnyi_kurs.pdf
4. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування. Підручник. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 342 с. URL: <http://publish-ukma.kiev.ua/ua/katalog/psihologiya-i-socialna-robota/327-metodi-opituvannya.html>
5. Пономаренко Т. Соціологія. Курс лекцій : навчальний посібник. Суми : ФОП Цьома С.П., 2024. 303 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/60bed774-5d04-4212-836b-3f9b649000ad/content>
6. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. д-ра соціол. наук, проф. Ю. Ф. Пачковського. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 418 с. URL: <https://clio.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/11/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F-%D0%9F%D0%B0%D1%87%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%AE.%D0%A4..pdf>